FRA/UNDP paziņojums presei

Vīnē/Bratislavā, 2012. gada 23. maijā

Romu atstumtība joprojām saglabājas plašā mērogā — iepazīstieties ar jaunajiem apsekojumiem

Saskaņā ar jauno ziņojumu, ko kopīgi publicējusi Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (*FRA*) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programma (*UNDP*), daudzi romi joprojām saskaras ar diskrimināciju un sociālo atstumtību ES. Romu stāvoklis caurmērā ir sliktāks nekā tiem blakus dzīvojošo iedzīvotāju stāvoklis. Ziņojuma pamatā ir divi romu un tiem blakus dzīvojošo iedzīvotāju sociālekonomiskā stāvokļa apsekojumi, kas veikti 11 ES dalībvalstīs un Eiropas kaimiņvalstīs.

„*Apsekojumu rezultāti rāda, ka romu pašreizējais stāvoklis 11 apsekotajās ES dalībvalstīs ir slikts*," saka *FRA* direktors Mortens Kjerums [*Morten Kjaerum*]. „*Joprojām vērojama diskriminācija un negatīva attieksme pret romiem. Rezultāti rāda, ka ir jārīkojas ātri un efektīvi, jo īpaši, lai uzlabotu romu izglītības līmeni. Tas ir viens no galvenajiem faktoriem to potenciāla īstenošanai nākotnē, un tādējādi romu jaunieši iegūs prasmes, kas nepieciešamas, lai pārrautu diskriminācijas, atstumtības un nabadzības apburto loku*."

Ziņojumā redzams, ka 11 apsekotajās ES dalībvalstīs, kurās dzīvo lielākā daļa romu, kas ir ES pilsoņi, romu stāvoklis nodarbinātības, izglītības, mājokļu un veselības jomā caurmērā ir sliktāks nekā blakus dzīvojošajiem iedzīvotājiem. Romi joprojām tiek diskriminēti un nav pietiekami informēti par to tiesībām, kas garantētas ES tiesību aktos.

Daži galvenie konstatējumi:

- tikai 15 % aptaujāto romu pieaugušo iedzīvotāju grupā ir ieguvuši vidējo vispārējo vai profesionālo izglītību salīdzinājumā ar vairāk nekā 70 % tiem blakus dzīvojošo iedzīvotāju vidū;
- vidēji mazāk nekā 30 % aptaujāto romu strādā algotu darbu;
- aptuveni 45 % aptaujāto romu dzīvo mājsaimniecībā, kurā nav vismaz viena no turpmāk minētajām ērtībām: iekštelpās pieejama virtuve, tualete, duša vai vanna vai elektrība;
- vidēji aptuveni 40 % aptaujāto romu dzīvo mājsaimniecībā, kurā kādam no tās locekļiem vismaz reizi pēdējā mēnesī ir nācies iet gulēt izsalkušam pārtikas iegādei nepietiekamu naudas līdzekļu dēļ.

„*Partnerība, kas izveidota starp četrām starptautiskām organizācijām [*FRA, UNDP*, Pasaules Banku un Eiropas Komisiju] šā pētījuma laikā, pauž spēcīgu vēstījumu — grūtības, ar ko saskaras romu izcelsmes iedzīvotāji, ir tik nopietnas, ka tās ir nepieciešams risināt saskaņoti. Šī publikācija ir apliecinājums tam, ka šāda vienota un koordinēta pieeja ir iespējama un ka tā ir rezultatīva,*" saka Andrejs Ivanovs [*Andrey Ivanov*], *UNDP* vecākais politikas konsultants tautas attīstības un romu iekļautības jautājumos.

Apsekojumos ir dokumentēts reālais stāvoklis. Rezultāti sniedz politikas veidotājiem pierādījumus, kas nepieciešami efektīvu politikas pasākumu izstrādei, lai uzlabotu pašreizējo stāvokli. Apsekojumu rezultāti ir ietverti Eiropas Komisijas paziņojumā par romiem, kas arī tiks publiskots Briselē 2012. gada 23. maijā.

The report: The situation of Roma in 11 EU Member States – Survey results at a glance.

Press release and media memo – EN and other EU languages.

Also available in FR and DE .

Piezīmes redaktoriem

- *FRA* un *UNDP* apsekojumos tika aptaujāti kopumā 22 203 romu un citas tautības iedzīvotāju, kā rezultātā tika iegūta informācija par 84 287 mājsaimniecību locekļiem Bulgārijā, Čehijas Republikā, Francijā, Grieķijā, Itālijā, Polijā, Portugālē, Rumānijā, Slovākijā, Spānijā un Ungārijā. Intervijas tika veiktas klātienē romu un blakus dzīvojošo citas izcelsmes iedzīvotāju mājokļos, tādējādi tiem pieejamā infrastruktūra un darba tirgus apstākļi bija līdzīgi.
- Šajā ziņojumā ir izklāstīti sākotnējie apsekojumu rezultāti, kas iegūti, analizējot tikai daļu no pieejamiem datiem, un kas vēlāk tiks publicēti vairākos tematiskajos ziņojumos. Šie ziņojumi un turpmākie apsekojumi lēmumu pieņēmējiem sniegs nepieciešamos pierādījumus, lai izstrādātu efektīvu politiku, atbalstot Eiropas Komisijas 2011. gada aprīļa paziņojumu „ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam". Komisijas paziņojumā *FRA* tika lūgta turpināt stāvokļa uzraudzību un strādāt kopā ar ES dalībvalstīm, sniedzot palīdzību tādu stingru uzraudzības mehānismu ieviešanā, kas laika gaitā nodrošinātu salīdzināmus progresa mērījumus.
- Abos apsekojumos tika izmantota vienota pamatanketa.
- *FRA* apsekojums bija vērsts uz tādiem cilvēktiesību jautājumiem kā diskriminācija un informētība par tiesībām. *FRA* tuvākajos gados līdz 2020. gadam veiks vēl divus apsekojumus, lai noteiktu tendenču attīstību gan laikā, gan attiecīgo valstu teritorijās.
- *UNDP*, Pasaules Bankas un Eiropas Komisijas apsekojumā īpaša uzmanība tika pievērsta romu sociālekonomiskajam stāvoklim izraudzītajās ES un trešās

valstīs Eiropas dienvidaustrumos. Apsekojums sniedz vadlīnijas jaunajām romu integrācijas stratēģijām un ļauj konstatēt izmaiņas romu iekļaušanas procesos salīdzinājumā ar stāvokli 2004. gadā, kad *UNDP* veica līdzīgu apsekojumu. Darbs, ko veica *UNDP* partnerībā ar Pasaules Banku, tika finansēts par Eiropas Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta līdzekļiem, kā arī par *UNDP* un Pasaules Bankas Ziemeļvalstu investīciju fonda pamatbudžeta līdzekļiem.

- ES dalībvalstis ir izstrādājušas romu integrācijas valsts stratēģijas. Vietējām iestādēm savās kopienās būtu jāsadarbojas gan ar romiem, gan pārējiem iedzīvotājiem, lai īstenotu šos plānus, stiprinot uzticību, veicinot sociālo kohēziju un apkarojot diskrimināciju un negatīvu attieksmi pret romiem.

Lai saņemtu sīkāku informāciju, sazinieties ar:

FRA* — kontaktpersona *Blanca Tapia
media@fra.europa.eu
Tālr.: +43 1 580 30 642

***UNDP* —**
reģionālās komunikācijas konsultants *Zoran Stevanovic*
Zoran.stevanovic@undp.org
Tālr.: +42 1 908 729 846